

Áram-lázadás

lázadás

Óe Kenzaburónak

Már délután fél öt van, és még csak most indulhat haza. Sóth Károlyt újabban megint szorongással töltötte el a tanári szoba, majdnem úgy, mint kezdő korában. Az asztalok közül már csak kettőnél ültek, két kolléganője, egyikük a laptopon böngészte a kötelező túlórák táblázatát, másikuk írt, talán röpdolgozatokat javított kifejezéstelen arccal. Károly egyiküket sem kedvelte igazán. A röpdolgozatost kifejezetten kerülte, tavaly érkezett, de olyan szögletes volt azóta is, mint egy legóbábu. Még a neve is (Edit), mint egy kimért tömondat. Magában úgy hívta, File Edit, de igyekezett leszokni róla, nehogy hangosan is így szólítsa egyszer. A saját diákkora pengeszájú, vértelen tanáraira emlékeztette, akikre délutánonként a költőbarátaival örökké ható átkokat zúdítottak. A barátaim, gondolta most, és felhúzta a szemöldökét.

Iskola után gyülekeztek a vöröstéglás udvarban, aztán villamossal ki, a vasúti töltések mellé a használaton kívüli indóházba. Estig olvasták egymásnak a verseiket, ha el nem zavarta őket egy unatkozó vasutas. Mindenki költő volt, és ahogy illet, mindegyikük megtalálta az igazságot, megvetették és lenézték az egész felnőttvilágot. A tanítványaikban máig felismeri azokat az arcokat, akik ők voltak egykor. Van olyan osztály, ahol csak egy ilyen lát, ez némi szorongással tölti el. Most is van egy srác, a tizenegyedik bé-ben, szeretne valahogy segíteni neki, hogy ne legyen annyira egyedül. Szeretné elmondani neki, hogy ő is ilyen volt, de ha erre gondol, abszurd és nevetséges jelenet játszódik le előtte, a kedves tanár, amint bizalmaskodik, jófej próbál lenni, ugye, és elmondja a világ legközhelyesebb mondatait, pedig üvölteni kéne, üvölteni, nem mintha lehetne valamit mondani ezzel az üvöltéssel, mert Károly már jó ideje úgy gondolja, hogy a világ egyetlen kurvanagy kérdésben lehet legföljebb összefoglalható, abban, ami évek óta ott csapong a koponyájában.

Mióta az öreg Berti nyugdíjba ment, minimálisra szorította az érintkezést a legtöbb tanárral. Sokat hallgatott. Szinte zavarba ejtő volt, hogy bele kell köszönnie a tanári szoba poshadt levegőjébe. Közben legszívesebben rávágott volna az asztalra.

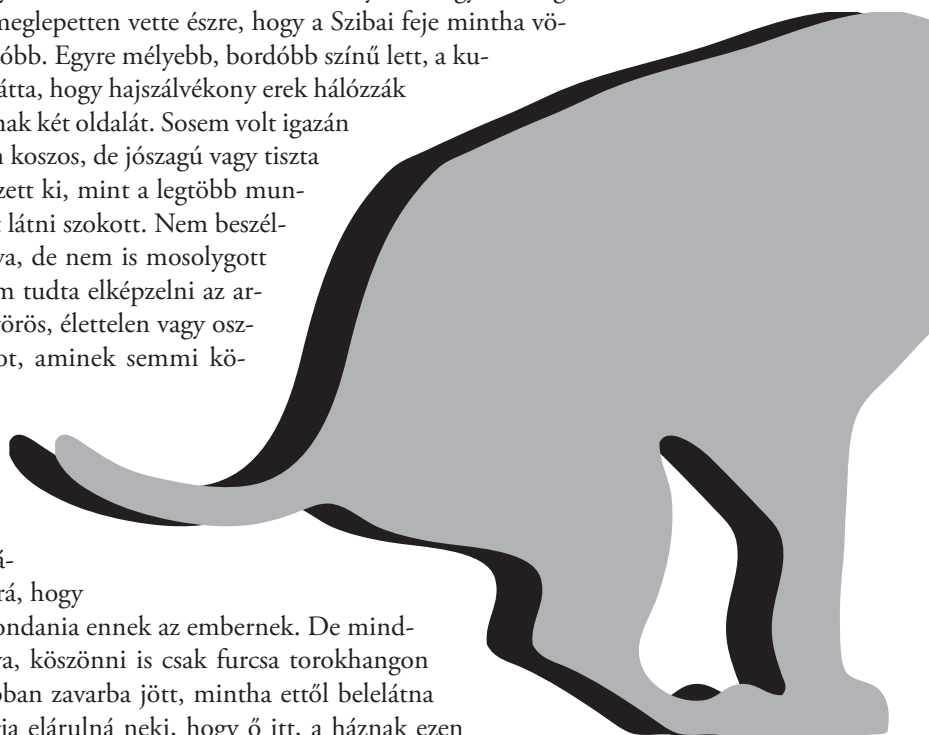
Sziasztok, mondta rekedten, táskába csúsztatta a mappáját, és helyére tolta a szakadt ülőkéjű, fatámlás székét. A nők fel sem néztek, visszaszáítottak, valószínűleg nem is jutott el a tudatukig, hogy volt ott még valaki, és az sem érdekelte őket különösebben, hogy most elhagyja a helyiséget.

Sietett haza, pedig nem volt otthon senki, de a Kutya várta. Arra gondolt, hogy tényleg jobban siet-e, mint olyankor, ha tudja, hogy otthon van a felesége. Az előszobában ledobta a táskáját, és már fordult is kifelé, mert Kutya az örültek táncát lejtette, mint mindig, ha végre hazaért valaki, és főleg, ha tudta, hogy séta következik. Károlynak minden egyes alkalommal eszébe jutott, hogy könyörgött a lánya egy kutyaért, hogy igyekeztek róla lebeszélni, és hogy adták be végül a derekukat, ahogy annyi ismerőse már, akiket titkon egészen addig kissé megvetett, amiért nem tudták érvényesíteni az észérveiket a gyerekekkel szemben. Észérv, gondolta most és elröhögte magát. Mire leértek a ház elé, fél kézzel megsodort egy cigarettát, a kapunál rágyújtott.

Délután még úgy tervezte, nagyot járnak a városban, először a kutya-futtató, aztán róják az utcákat, ahogy szokták, hazafelé bemennek a kis parkba, de már nem volt semmi ereje a napnak, úgyhogy a futtató után csak egyet kerültek a magas házak között, miközben folyton ugyanaz az egyetlen, rohadt, megkerülhetetlen mondat ütközött belülről a homlokának. Néhány éve olvasta egy regényben.

Hazafelé átvágtak a nyomorúságos, bekerített parkon. Kutya futott bent egy kört, megugatott egy szarkát, aki a drótból font kuka szélén billegett nagyképpően. Károlynak kedve lett volna együtt ugatni Kutyaival. Bosszantotta a madár pökhendisége. Bosszantotta, hogy azt képzei, hogy a szarka lenézi őket. Gyalogos emlősök, a világ folyamatosan kutakodó, szimatoló szerencsétlenjei. Nem volt kedve rászólni Kutyaára, a szarka végül elunta és felröppent a kerítésen kívüli fa tetejére, Károly is csak sejtette, merrefelé ült meg, látni már nem lehetett. Sötétedett, a lámpákat pár perc múlva kapcsolják fel. Kapcsolja fel az automata rendszer, ami minden este és minden szürke órában ugyanolyan szenttelenül kezdi meg a szolgáltatást. Lássatok, városi vaksik.

Megyünk, intett Kutyaának, aki erre boldogan odaszart a kavicsos ösvény melletti tujája tövébe. Károly lehajolt, kis zacskóval felszedte az ürüléket, megcsomózta, aztán Kutya nyakörvére kattintotta a pórázt. Mire hazaértek, egészen sötét lett. Mindig hirtelen lesz este, gondolta, valahogy mindig olyan gyorsan. A kapualjban jutott eszébe, hogy még mindig nála van a kutya-szar. A kukatárolóhoz indult, elhalad a pincelejáró előtt, amire mindig rásandított, ha erre jött. Ott, a lépcsőforduló utáni csövekre kötötte fel magát Szibainé a harmadikról, nyolcvankilencben. Emlékezett a kislányra, aki utána maradt. Ági, talán Áginak hívták. Tizenhárom-tizennégy lehetett. Itt maradt az apjával. Az meg ivott. Csendesen voltak, senki sem tudta, hogyan élnek, csak az üvegek csörömpölését lehetett hallani, sör, vodka, hálás szatyorban, hol Szibai hozta, hol a lánya. Ha egy darabig nem találkoztak, Károly mindig meglepetten vette észre, hogy a Szibai feje mintha vörösebb lenne, mint legutóbb. Egyre mélyebb, bordóbb színű lett, a kukáknál egyszer közelről látta, hogy hajszálvékony erek hálózák be az egész orrát, az arcának két oldalát. Sosem volt igazán büdös, sosem volt igazán koszos, de jószagú vagy tiszta sem, éppen csak úgy nézett ki, mint a legtöbb munkás, akiket Károly itt-ott látni szokott. Nem beszélgetett, nem volt mogorva, de nem is mosolygott soha senkire. Károly nem tudta elképzelni az arcát másképp, mint egy vörös, élettelen vagy oszlásnak indult húsdarabot, aminek semmi köze a körülötte lévő világhoz. A kukatároló mellett, a pincelejárónál, ott kísértett a felesége, és ha ezen a helyen találkoztak, Károly többször is gondolt rá, hogy valami kedveset kéne mondania ennek az embernek. De mindannyiszor elakadt a szava, köszönni is csak furcsa torokhangon sikerült, amitől még jobban zavarba jött, mintha ettől belelátna a Szibai, mintha a hangja elárulná neki, hogy ő itt, a háznak ezen

a pontján mindig arra gondol. Úgy sejtette azonban, hogy a Szibai is mindig arra gondol.

Ha már így alakult, nem ment el a lifthez, a cselédlépcső felé indultak. Kutya előre szaladt, csatogtak a körmei a kopott lépcsőfokokon. A lépcső melletti kis lakásban éppen csend volt. Ott lakik a Tüdőfejű, Horváth. Időnként megveri a csaját. Egyszer a feleségével kihívták rájuk a rendőrséget, mire a Tüdőfejű olyan ordítózásba kezdett az udvar közepén, hogy az egész ház azóta

is emlegeti. Soha többé nem mertek szólni senkinek.

Az elsőn ugyanígy a lépcsőfordulónál az öreg tanárék laknak, az ajtajuk mögül néhanap még most is zongoraszó szűrődik ki, és Károly olyankor arra gondol, hogy tíz éve ilyen öregkort képzelt volna magának. A másodikon egy kifürkészhetetlen kínai család, ezerévesnek tűnő nagymamával. És a saját szintjükön, a harmadikon, ott van a Szomszéd Nő, akivel egyszerűen nem tud összefutni.

Felértek. A lakás sötét és meleg volt, bekapcsolva hagyták a fűtést. A felesége már tegnap közölte, hogy a munkatársaival tölti az estét, Károly bólogatott, mint ha elhinné, és végül is, lehet, hogy úgy van. A lánya sms-t írt, hogy elmegy a barátnőjével plázázni, és lehet, hogy ott is alszik náluk, ha megengedi. Válaszolt, hogy megengedi.

Mindent megengedek, gondolta. Jó, hogy egyedül lehetek, gondolta. Nem lehet többet tudni semmiről. Minden egyetlen megválaszolhatatlan kérdésbe torkollik.

Felkattintott a villanyt az előszobában, levetkőzött, nézte, ahogy Kutya az etetőtálhoz rohan, mohón issza a vizet. Száraz tápot szórt ki neki a másikba, egy percig figyelte, ahogy fal, újra iszik, és farkcsóválva tesz egy kört a lábai körül. Meglapogatta a hátát. Kutya elterült a nappaliban a rongyszőnyegen, és Károly tudta, hogy hamarosan elalszik.

A szobájába ment, villanyt gyújtott, észrevette, hogy a mennyezeti lámpa két izzója közül az egyik megint kiégett. Sárgás, álmos fény folyt szét, az árnyékok féloldalasak lettek. Nem csukta be maga mögött a szobaajtót, így szokta, ha egyedül van a lakásban. Kutya be tud jönni, ha akar, de ilyenkor ritkán jön be. Ha magára zárná az ajtót, akkor előbb-utóbb elkezdené kívülről kaparászni. Most nyugodtan alszik a rongyszőnyegen, onnan éppen idelát, láthatja az ajtónyílás kis szeletét.

Károly állt a szobája ajtajában, ahogy olyankor szokás állni, amikor nagy munka vár az emberre és még nem tudja, hol fogjon hozzá. Csakhogy előtte nem állt semmiféle munka. Nézte a hanyagul, félig-meddig bevetett heverőjét, a heverő tövében a folyóirathalmokat, a szobában körös-körül a könyveket, és a végén (hét kényelmes kis lépés) az íróasztalt az ablak előtt, mellette a dobozait a digitalizálásra váró kazettákkal, az asztal jobb oldalán a fotóstáskát, az ablak vakon fénylő üvegét, még a függönyt se húzta be. Le kéne kapcsolni a villanyt, hogy átlásson a gangon, hátha itthon van a Szomszéd Nő. Akit kitartóan figyel, és akivel még soha nem beszélt attól az egyetlen naptól eltekintve, amikor ideköltözött, és a cselédlépcsőn összefutottak. Ők a feleségével jöttek a boltból, szatyrokat cipeltek, a Szomszéd Nő meg egy dobozt vitt le a kuka mellé. Köszöntek, a nevét azonnal elfelejtette, és azóta sem merte megkérdezni a feleségétől, ő emlékszik-e rá. A Szomszéd Nőnek nincs névtáblája, a postaládán is csak az emelet meg az ajtó szerepel, soha nem fogja tudni a nevét, csak az illatára emlékszik, nyár volt, azt mondta, ne haragudjanak, nem lépek közelebb, megizzadtam. Isteni szaga volt. Meg kéne lesni, ott ül-e szemben az ablakhoz tolt asztalánál, de ilyenkor már be szokta húzni a függönyt, nem látni úgyse semmit. Csak a torokban a szorítás, az ne lenne ma, és ez az állandóan fölkerédkedő mondat, mint egy álom, úgy úszik el a szeme előtt minden sora annak a könyvnek, évekket ezelőtt, a felesége mérges pillantása, mert ő ráfordult, amiért nem hagyta olvasni, állandóan csak a könyvek, mondta a felesége, mi is itt vagyunk, mondta, mint egy citromfacsaró, maga köré köpve a savat. Mi is itt vagyunk, gondolta most Károly, az istenit, én is itt vagyok, megmondjam, megmondjam, megmondjam.

Még nem nyúlt a kapcsolóhoz, mégis vaksötétbe borult a szoba. Eltelt egy vagy talán két másodperc, mire felfogta, hogy minden fekete, a belső udvar, az egész lakás, az egész ház. Áramszünet. Az íróasztal felé botorkált (hét kényelmes lépés, ha nincs ott egy könyv vagy egy papucs vagy egy alsó), hallotta, ahogy Kutya nyugtalanul szaglássza a szoba küszöbét, bejön, megfordul, kimegy, körbejár a lakásban. Az asztalon áthajolva kibámult a házra, soha ilyen feketének, ilyen kétdimenziósnak, ilyen jelentéktelennek nem látta még. Senki nem gyújtott meg még egyetlen gyertyát vagy zseblámpát sem, de az utcáról sem jött fény, az elhaladó autók fényszórói vetítettek valamit, halvány fénypázmák. Vaksötét, koromsötét, éjsötét, talán az egész területet levágta a minden körülmények között megbízható rendszer. Soha nem volt még ilyen jó itt lenni, gondolta Károly, hogy rohadtok meg mind.

Az asztalra térdelt, feltépte az ablakot és kiordított a vaksötétbe: Megmondjam az igazat?!

A fekete ház falain pattogott az üvöltés, a csönd egyetlen pillanatra teljesen tűnt, mielőtt még megtalálták volna a zseblámpákat és gyertyákat, mielőtt kibotorkáltak volna a folyosókra, mielőtt valaki felhívott volna valakit, mielőtt bekapcsolt volna egy tartalék generátor, mielőtt kiderült volna, hogy hol van a hiba a hálózatban, létrejött egyetlen tökéletes pillanat, amiről senki nem vett tudomást.

Aztán Károly, mint gyerekkorában, ha éjjel kiszökött otthonról a konyhaablakon, máris huppant vissza a földre, mintha semmi köze nem lenne az egészhez. De a tarkójától a hátán át a talpáig beborította az a forró didergés, amit utoljára talán ott érzett az elhagyott indóházban, amikor felolvastott egy verset a barátainak, ami után mindennél szilárdabban tudta, hogy kimondta azt az egyetlen dolgot, amit érdemes kimondani ezen a világon.

Szeifert Natália: 1979-ben született Zircen. 2005 óta publikál irodalmi lapokban prózát, verset, könyvkritikát. Első könyve *Láz* címmel jelent meg a Könyvműhely kiadónál 2012-ben. 2016-ban megkapta a *Mozgó Világ* folyóirat díját, próza kategóriában. 2017-ben a *Kalligram*nál jelent meg *Az altató szerekről* című regénye.

